

*Schriftelijke inbreng Netbeheer Nederland Rondetafelgesprek Tweede Kamer over het schrappen van de gasaansluitplicht voor nieuwbouwwijken.  
Commissie voor Economische Zaken, 27 juni 2017*

## **Afschaffing aansluitplicht belangrijke stap naar een aardgasvrije gebouwde omgeving**

### **De opgave**

Nederland wil in 2050 van het aardgas af zijn. De komende decennia moeten naar schatting elk jaar 200.000 huishoudens van het aardgas af en op een andere manier worden verwarmd. Dat heeft grote gevolgen voor de huishoudens én voor het energienet. Nederland heeft één van de meest betrouwbare en betaalbare energienetten ter wereld. De maatschappelijke opdracht van netbeheerders is om ervoor te zorgen dat dat tijdens en na de energietransitie zo blijft.

De netbeheerders ondersteunen de ambitie en doelstellingen zoals geformuleerd in de Energieagenda volledig en zien de afschaffing van de aansluitplicht als een belangrijke eerste stap in de warmtetransitie. Het recht op aardgas moet overgaan in een techniekneutraal warmterecht: een recht op een aansluiting op – afhankelijk van de lokale situatie – een warmtenet, een (verzwaard) elektriciteitsnet of een duurzaam gasnet. De overheid moet daarbij de aanwezigheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de benodigde energie-infrastructuur garanderen.

Belangrijke aandachtspunten bij de warmtetransitie zijn het bewaken van de betrouwbaarheid van de energievoorziening, de maatschappelijke kosten van de energie-infrastructuur, de verdeling van deze kosten en de non-discriminatoire toegang voor afnemer en producent. Het is daarom volgens de netbeheerders nodig dat bij de transitie van aansluitplicht naar algemeen warmterecht rekening wordt gehouden met de volgende drie elementen:

1. Geef gemeenten de ruimte voor aardgasvrije nieuwbouw;
2. Maak een wettelijk kader hoe ook bestaande wijken van het aardgas te halen;
3. Maak van aardgasvrije nieuwbouw de landelijke standaard.

### **Geef gemeente de ruimte voor aardgasvrije nieuwbouw**

Netbeheerders ondersteunen het schrappen van de gasaansluitplicht van harte. Om tempo te maken met verduurzaming van de gebouwde omgeving, zijn zo snel mogelijk ruimere mogelijkheden nodig om nieuwbouwwijken zonder gasaansluiting aan te leggen. Netbeheerders geven hierbij wel het volgende aandachtspunt mee:

#### Maak onderscheid tussen nieuwe aansluitingen en bestaande aansluitingen

Netbeheerders maken onderscheid tussen nieuwe aansluitingen en bestaande aansluitingen. Onze suggestie zou dan ook zijn om het wetsvoorstel zodanig vorm te geven dat het alleen ziet op nieuwe aansluitingen in de aangewezen gebieden waar de gasaansluitplicht vervalt. Iedereen die nu al een aansluiting heeft, merkt dan nog niets van deze eerste stap.

### **Maak een wettelijk kader om ook bestaande wijken van het aardgas te halen**

Een volgende stap is dat gemeenten een keuze maken over hoe ook bestaande wijken aardgasvrij worden gemaakt. Bestaande aansluitingen in de bestaande bouw aanpassen is een complexer en veelomvattender vraagstuk dan nieuwe gasaansluitingen voorkómen. Wel is het van het grootst mogelijke belang om nu al vooruit te kijken en na te denken over de volgende stappen. Daarbij moeten we antwoord vinden op de vraag hoe we ervoor zorgen dat de bestaande gasinfrastructuur, bijvoorbeeld door ontwikkeling van biogas en groen gas, veilig en efficiënt kan worden benut voor bestaande bouw en industrie. Hierdoor kunnen de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk

worden gehouden. Ook is het belangrijk om bij het maken van lokale keuzes een landelijk perspectief mee te nemen. Lokaal gemaakte keuzes zullen namelijk effect hebben op noodzakelijke investeringen op regionaal en landelijk niveau.

### **Zorg dat aardgasvrije nieuwbouw de landelijke standaard is**

De netbeheerders stellen voor om zo snel mogelijk met het Rijk, gemeenten, woningcorporaties en bezitters om tafel te gaan om te kijken welke landelijke kaders er nodig zijn om van aardgasvrije nieuwbouw de standaard te maken en om te kijken welke uitzonderingssituaties daarvoor eventueel noodzakelijk zijn. Daarnaast gaan netbeheerders samen met gemeenten energieplannen opstellen die richting geven aan de manier waarop in wijken het gebruik van fossiele energie wordt afgebouwd. Hierbij geven de netbeheerders de volgende overweging mee:

#### Aardgasvrij blijft aardgasvrij: borging van infrastructurele keuzes

Burgers moeten kunnen bouwen op een voorspelbare en betrouwbare overheid. Het is voor duidelijkheid van de bewoner en voor de betaalbaarheid van het energiesysteem van belang dat een gebied dat is uitgesloten van de gasaansluitplicht, niet later weer wordt aangewezen als gebied waar de gasaansluitplicht geldt. Dit voorkomt maatschappelijk onverantwoorde investeringen in energie-infrastructuur. Het is noodzakelijk dat wordt geborgd dat infrastructurele keuzes niet na enkele jaren ongedaan kunnen worden gemaakt.

### **Maatschappelijke dilemma's warmtetransitie**

De warmtetransitie leidt tot veranderingen in de energie-infrastructuur en in de bijbehorende kosten. Dat brengt een aantal vragen met zich mee die om een antwoord vragen. Netbeheerders brengen graag de volgende dilemma's onder uw aandacht:

- *Hoe zorgen we ervoor dat vergelijkbare huishoudens ondanks een verschillende energievoorziening een vergelijkbare rekening hebben?*
- *Hoe borgen we dat burgers of bedrijven die later afstappen van het gebruik van aardgas geen nadeel ondervinden ten opzichte van hen die eerder afstappen?*
- *Hoe zorgen we dat in iedere lokale situatie de optimale keuze ten aanzien van de energievoorziening wordt gemaakt vanuit het oogpunt van duurzaamheid én vanuit het oogpunt van de totale maatschappelijke kosten?*

### **Conclusie**

De netbeheerders staan midden in de energietransitie en zien het schrappen van de gasaansluitplicht voor nieuwbouwwijken als een belangrijke eerste stap naar een duurzame warmtevoorziening. Het is van belang dat op een goede en houdbare manier wettelijk wordt geborgd dat de netbeheerders zorg kunnen blijven dragen voor een duurzame, betaalbare en betrouwbare energie-infrastructuur, zodat ook tijdens en na de transitie de bijna 8 miljoen huishoudens er warm bij zitten. De netbeheerders dringen aan op het zetten van de volgende stappen in de energietransitie, waarbij een integrale visie op de verduurzaming en het gebruik van gas/elektra/warmte vastgelegd moet worden in een volgend wetsvoorstel.